

U NOR1998;27A Spånga kyrka

Litteratur: M. Källström, Skrivelse till Riksantikvarieämbetet 26/6 1997 (ATA dnr 431-4201-1997); H. Gustavson, Rapport till Riksantikvarieämbetet 3/9 1997 (ATA dnr 423-4731-1997); M. Källström, Runstensfynden, i: J. Karlsson, Spånga kyrkogård, Stockholms stadsmuseum, arkeologisk utredning (1997), s. 9 f. (ATA dnr 601-852-1998); M. Källström, Runstensfynd vid Spånga kyrka, i: Spånga församlingsblad 1997:6, s. 12; H. Gustavson, Verksamheten vid Runverket i Stockholm, i: Nytt om runer 13 (1998), s. 27; M. Källström, Nyfunna runstenar och bebyggelse lämningar vid Spånga kyrka, i: Spångabygden 64 (1998), s. 3 ff.

Avbildningar: B. A. Lundberg, foto 1997 (KMB, ff977421); M. Källström, foto 1997 (SSM, återgivet i: Källström 1997, 1998)

FMIS: Spånga 284

Runstensfragmentet påträffades den 17 juni 1997 av Magnus Källström, Stockholms stadsmuseum, i samband med förarbeten för en arkeologisk utredning av området norr om Spånga kyrka. Fragmentet låg i toppen av den norra kyrkogårdsmuren, ca 25 m öster om ingången genom muren. Runorna var vända nedåt och fragmentet var delvis täckt av en annan sten.

Fragmentet överlämnades till Helmer Gustavson på Runverket för undersökning och förvarades därefter en tid på den arkeologiska enheten på Stockholms stadsmuseum. Det återfördes på begäran till kyrkan den 16 december 1998 och ligger nu i en järnbeslagen kista i vapenhuset tillsammans med bland annat fragmentet U 66.

Röd finkornig kompakt sandsten med gråa runda fläckar. Ristningsytan är ganska ojämn.¹ Storlek: 26 × 20 cm. Tjocklek: 6 cm. På fragmentet finns ett stycke av en runslinga med 5 cm höga runor samt innanför detta rester av slingornamentik. Ristningen är uppmålad med svart färg av Helmer Gustavson 1997. Vid fyndtillfället lyste ristningslinjerna fortfarande vita.

Inskrift:

...-i -ftir ...

5

... æftir ...

»... efter ...».

Till läsningen: I kanten av fragmenten vid den övre ramlinjen finns ett litet ristningsspår som troligen har tillhört en runa. Eftersom ingenting av runan syns nedtill rör det sig troligen om spetsen av bistaven till en **k**-runa eller den nedre bistaven till **f**. Inget skiljetecken finns efter 2 **i**. Mittan av runan 3 och den nedre delen av 4 **f** saknas på grund av en urflisning, som ser ganska färsk ut. Det går därför inte att avgöra om runan 3 har varit stungen, men möjligen finns huggningsspår efter en stinging i botten av skadan. I 5 **t** sträcker sig toppen av runan ovanför den övre ramlinjen. I 6 **r** saknas spetsen av den högra bistaven.

Gustavson (1997) återger inskriften som ...i -ftir..., men nämner också ristningsspåret i kanten (»möjligen basen [skall vara: toppen] av en huvudstav»).

¹ Vid en arkeologisk undersökning år 2000 norr om den gamla kyrkogården påträffades bland annat tre sammanhörande ornerade fragment, som har samma buckliga yta och även ljusa fläckar i sandstenen (se M. Källström i J. Wändesjö, Spånga kyrkogård, förhistorisk boplatz & medeltida bygghytta, Stockholms stadsmuseum Arkeologisk rapport 2009:2, s. 33, fig. 34). Dessa fragment är visserligen något tunnare än fragmentet från kyrkogårdsmuren (3–4 cm), men det verkar inte omöjligt att de kan ha tillhört samma sten.

Ett digitalt supplement till Upplands runinskrifter

U NOR1998;27A Spånga kyrka

Vilket ord som har föregått prep. *æftir* är naturligtvis omöjligt att avgöra. Om den första bevarade runan har utgjorts av en **k**-runa är det dock frestande att gissa på substantivet *mærki* n. 'minnesmärke'. Givetvis kan det också röra sig om slutet av ett personnamn, och man bör i så fall man räkna med att textstycket har tillhört en sekundär resarformel i den senare delen av inskriften.

Runstensfragmentet U NOR1998;27A från Spånga kyrka. Foto Bengt A. Lundberg 1997/Kulturmiljöbild.

Detta dokument ingår i ett digitalt supplement till *Upplands runinskrifter*, en del av korpusverket *Sveriges runinskrifter*. Supplementen publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela författaren dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Magnus Källström
E-post: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000, Fax 08-660 72 84.
www.raa.se